

verslag

Werkconferentie 26 november 2020

datum, tijd	Donderdag 26 november 2020, 9.30-12.30 uur
locatie	Online Zoom bijeenkomst
datum verzending	18 december 2020

1. Algemene informatie

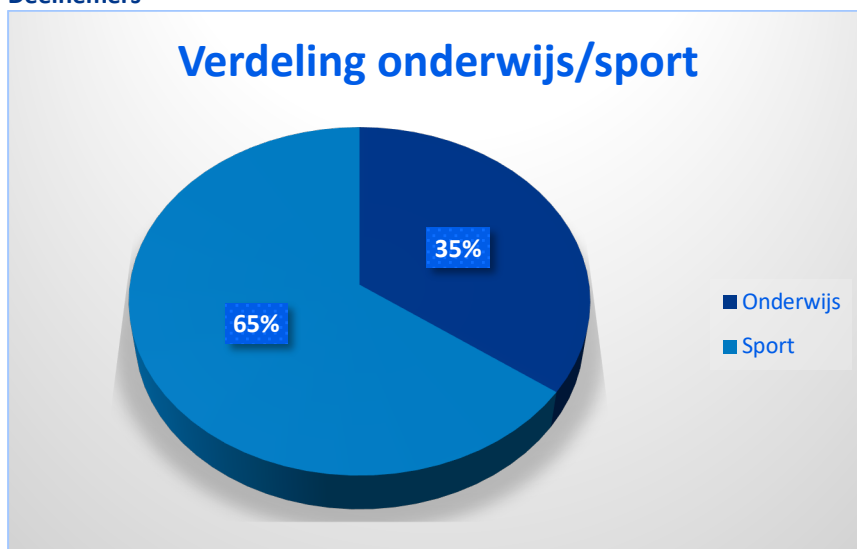
Voorafgaand aan de bijeenkomst

Voorafgaand aan de bijeenkomst is input opgehaald over de benodigde basiskwaliteit en betekenis voor opleidingspartners in het opleidingstraject van de trainer-coach. Het betreft de volgende fasen in het opleidingstraject:

1. Oriënteren en aanmelden
2. Kennismaking en toelating
3. Start opleiding(sjaar)
4. Onderwijs
5. Stage
6. Begeleiding
7. Examinering
8. Een leven lang ontwikkelen

De belangrijkste opbrengsten zijn verwerkt in bijlage 1.

Deelnemers

Doel van de bijeenkomst

Deze bijeenkomst is georganiseerd met als doel oplossingen te vinden voor de tot op heden ervaren kwesties in het gezamenlijk aanbieden van trainer-coachopleidingen op niveau 3 en 4, zodat het voor opleidingspartners aantrekkelijker wordt een opleiding in gezamenlijkheid aan te bieden.

2. Plenaire sessie

Tijdens de plenaire sessie zijn diverse sprekers aan het woord geweest. Richard Kaper (manager sportparticipatie bij NOC*NSF) heeft het belang van samenwerken tussen sportbonden en onderwijsinstellingen in het openingswoord belicht.

Doorlopende leerlijn voor trainer-coaches

Ronald Klomp en Marit van Genderen (NOC*NSF) hebben een wrap-up van de doorlopende leerlijn voor trainer-coaches van november 2019 tot november 2020 gegeven:

1. Er wordt gewerkt aan een landelijke opleidingsstructuur van niveau 3 t/m 6, met heldere in- en uitstroomcriteria, waarbij trainer-coaches zich zowel verticaal als horizontaal kunnen ontwikkelen. EVC- en EVK-procedures worden hierin meegenomen. Hiervoor zijn sterke aanbieders nodig, die constructief met elkaar samenwerken.
2. Tijdens de werkconferentie van november 2019 kwamen de harmonisering van het kwalificatiedossier (KD) binnen het onderwijs en de kwalificatiestructuur sport (KSS), de kwaliteitszorgsystemen, de deskundigheidsbevordering van opleiders, het monitoren van landelijke afspraken en financiële en operationele haikbaarheid aan bod.
3. Het harmoniseren van de kwalificatiestructuren, de kwaliteitszorgsystemen en deskundigheidsbevordering van opleiders staan tijdens deze bijeenkomst centraal.
4. Door middel van pilotprojecten worden mogelijke oplossingen voor een betere samenwerking getoetst en wordt gezamenlijk gewerkt aan de inhoud van de opleidingen.
5. Vanuit de Human Capital Agenda, in ontwikkeling door VWS, is geconstateerd dat het belangrijk is trainer-coaches te professionaliseren. De wens hierbij is hen breed op te leiden met diverse specialismen. Het adviesrapport (De opstelling op het speelveld) van de Nederlandse Sportraad onderschrijft dit belang.

Kwalificatiedossier

René Immers (MBO Raad) heeft het onderhoudsproces van een kwalificatiedossier toegelicht:

1. Een groep inhoudsdeskundigen uit het onderwijs en het werkveld schrijven het nieuwe kwalificatiedossier. Om dit op een juiste manier te doen, wordt er input opgehaald bij verschillende stakeholders (o.a. de sport). Op 1 oktober 2021 moet het nieuwe kwalificatiedossier door de minister van OCW worden vastgesteld.
2. Daarnaast heeft René een update gegeven over de herijking van de KSS. Op dit moment worden de vernieuwde brancheprofielen (voormalig beroepscompetentieprofielen) ontwikkeld. De validatie en vaststelling van de brancheprofielen staat in januari 2021 gepland. De stap daarna is het ontwikkelen, valideren en vaststellen van de kwalificatieprofielen. Dit wordt in het voorjaar 2021 gerealiseerd.

Pilotprojecten

Vanuit het pilotproject tussen de Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie (KNGU), CIOSNL en NOC*NSF en het pilotproject tussen de Skateboard Federatie Nederland (SFN), CIOSNL en NOC*NSF hebben vier betrokkenen een update gegeven over het proces binnen de pilots:

1. Bert Wezenberg (CIOSNL) heeft aangegeven dat het pilotproject is gestart omdat er een gezamenlijk belang is goede trainer-coaches op te leiden. In het begin van de samenwerking met SFN werd de behoefte aan een gezamenlijk kwalificatiedossier, met universele kerntaken, werkprocessen en leeruitkomsten, vastgesteld. Dit heeft tot een keuzedeel geleid dat akkoord is bevonden en nu moet worden vastgesteld door de toetsingscommissie van het mbo. De volgende stap is vaststelling, naar verwachting in januari 2021, door de minister. Tot slot wordt door de opleidingspartners en het werkveld vorm en inhoud aan de opleiding gegeven.
2. SFN had voor het starten van de pilot nog geen opleiding tot trainer-coach, schetste Henno Oldenbeuving (SFN). Skateboarden is in Tokyo voor het eerst een olympische sport. Door deze ontwikkeling en de stijgende populariteit werd de vraag naar goede trainer-coaches steeds groter. Op dit moment is een pilotproject gestart tussen SFN, CIOSNL en NOC*NSF. De volgende stap is het creëren van een volwaardig keuzedeel.
3. Nina Oosterloo (KNGU) gaf aan dat er voor de pilot al werd samengewerkt met het onderwijs en dat er een behoefte aan verbetering in de samenwerking was. Na het volgen van het keuzedeel kregen de studenten niet vanzelfsprekend het bondsdiploma. Het pilotproject is bedoeld om de opleidingen kwalitatief te verbeteren met als uitgangspunt voor de sporters een veilige en uitdagende sportomgeving te creëren. Het onderwijs heeft veel ervaring met de sportbrede thema's, terwijl de *knowhow* van de sport bij de sportbonden ligt. Door het samenbrengen van deze kennis in een blended leeromgeving, kan beter en meer op maat opgeleid worden.
4. Harm van den Bergh (CIOSNL) gaf aan dat de verschillen tussen het onderwijs en de sport goed overbrugbaar zijn gebleken. Hier zijn de universele kerntaken en leeruitkomsten (bijlage 2) uit voortgekomen. Aan de hand van de leeruitkomsten worden de beoordelingscriteria opgesteld en vervolgens de inhoud bepaald.

3. Deelsessies (input deelnemers)

3.1. Harmoniseren kwalificatiestructuren niveau 3

Toepasbaarheid

De opgestelde universele kerntaken en leeruitkomsten zijn voor het merendeel van de aanwezige sportbonden en onderwijsinstellingen herkenbaar en toepasbaar. Vertrouwen in elkaar vergroot de toepasbaarheid. De sportspecifieke kenmerken vragen nog verdere uitwerking.

Aanbevelingen

- Leeruitkomsten:
 - leeruitkomst 1: *Informeert sporters, ouders en/of betrokkenen en stemt zijn trainingen en/of lessen hierop af* → opsplitsen in 'informereren' en 'aanpassen'.
 - Leeruitkomst 2: *Formuleert de beginsituatie voor een doelgroep op grond van (psycho)motorische, sociaal emotionele en cognitieve dimensies* → vanuit sport is specifieke vertaling wenselijk.
 - Leeruitkomst 5: *Demonstreert EHBSO handelingen van veelvoorkomende situaties toegespitst op de doelgroep* → Heroverwegen woord 'Demonstreren', mogelijk past 'handelen' beter.

- In de praktijk betekent dit/kan dit betekenen dat cursisten/studenten breed worden opgeleid en dat keuzedelen zorgen voor een sport specifieke invulling;
- Het behalen van een diploma waarbij een keuzedeel voor onderwijs voldoende is, maar door de bond niet gecertificeerd, moet niet kunnen;
- Naast samenwerken m.b.t. opleidingen voor trainer-coaches en instructeurs, is ook samenwerken in keuzedelen voor het ontwikkelen van de eigen vaardigheid in een sport een kans. Eigen vaardigheid in een sport door een trainer-coach is voor een aantal sporten essentieel;
- Naast harmoniseren kwalificatiestructuren is aandacht voor professionaliseren opleiders (docenten, begeleiders en beoordelaars) van belang.

Pilotprojecten

In onderstaande tabel staan de sportbonden en onderwijsinstellingen die interesse hebben om een pilotproject in 2021 te starten. Daarnaast hebben de Nederlandse Onderwatersport Bond en het Nederlands Handbal Verbond aangegeven in een later stadium interesse te hebben een pilot te starten.

Geïnteresseerde opleidingspartners pilotproject	
1. Nederlandse Volleybal Bond	9. CIOSNL
2. Atletiekunie	10. Landstede
3. Koninklijke Nederlandse Zwembond	11. ROC van Twente
4. Federatie Oosterse Gevechtkunsten	12. Graafschap College
5. Nederlandse Toer Fiets Unie	13. Summa Sport
6. Sportvisserij Nederland	14. ROC de Leijgraaf
7. Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie (niveau 4)	15. Zadkine
8. Nederlandse Boksbond	16. Hogeschool van Amsterdam

Door het sturen van een mail naar doorlopendeleerlijnen@nocnsf.nl kunnen overige geïnteresseerden laten weten ook te willen starten met een pilotproject.

3.2. Kwaliteitsborging opleidingen

Gebruik bestaande kwaliteitszorgsystemen

Wat betreft de kwaliteitszorgsystemen is aangegeven dat de KSS zich uitsluitend richt op het toetsreglement met bijbehorende toetsdocumenten en het onderwijs ook op opleidingsreglementen met bijbehorende stukken. Om de kwaliteit te verbeteren, kan de sport gebruikmaken van de processen die in het onderwijs worden gehanteerd. De gezamenlijke uitvoering (tussen sport en onderwijs) van audits wordt hierbij benoemd. Een voorstel is de uitvoering van de kwaliteitsborging bij het onderwijs te beleggen, waarbij wordt samengewerkt met de sportbond om kwaliteit van sporttechnische inhoud en uitvoering te borgen. Ook kunnen sportbonden en onderwijsinstellingen auditoren en assessoren uitwisselen en gezamenlijke professionaliseringactiviteiten organiseren (bijvoorbeeld scholing assessoren). Hierbij is het van belang dat het instroom-, onderwijs- en uitstroomniveau op elkaar worden afgestemd. Zo worden de verwachtingen helder en kunnen sport en onderwijs elkaar ondersteunen.

Benodigde afspraken tussen opleidingspartners vanuit sport en onderwijs

Om tot goede kwaliteitsborging te komen, zijn landelijke, generieke afspraken over verantwoordelijkheden, taken, inzet, proces en beoordeling gewenst en nodig. Hierbij wordt gesteld dat het van belang is eenduidige instroomcriteria en geharmoniseerde beoordelingscriteria op te stellen en ervoor te zorgen dat het diploma wederzijds erkend wordt. Ook wordt voorgesteld afspraken te maken over de benodigde competenties van opleiders (docenten, begeleiding, beoordelaars). De afspraken kunnen worden vastgelegd in samenwerkingsovereenkomsten, gebaseerd op wederzijds vertrouwen en gezamenlijke verantwoordelijkheid tussen sportbonden en onderwijsinstellingen.

Optimale rol- en taakverdeling tussen opleidingspartners vanuit sport en onderwijs

Voor een optimale rol- en taakverdeling vormen samenwerking en vertrouwen de basis. Het is van belang de samenwerking in het opleiden niet alleen op papier te hebben staan, maar ook in de praktijk uitvoering te geven. Door regelmatig met elkaar in gesprek te gaan, kan er een gezamenlijke weg ingeslagen worden. Een voorstel is de inhoud van de opleiding gezamenlijk te ontwikkelen, waarbij onderwijsinstellingen generieke onderwerpen en sportbonden sportspecifieke invulling geven. Vervolgens zou het onderwijs het sportgenerieke deel van de opleiding kunnen verzorgen. Ook het sportspecifieke deel kan hier worden belegd, maar het inzetten van gastdocenten vanuit de sportbond wordt eveneens als mogelijkheid gezien. De sportbonden zouden tevens stageplekken/werkplekken kunnen verzorgen en begeleiden. Tot slot wordt voorgesteld gezamenlijk op te treden bij de examinering.

3.3. Deskundigheidsbevordering

Opleidingsstructuur landelijk platform voor opleiders waarbij opleidingspartners vanuit sport en onderwijs intensief samenwerken

Het is gewenst dat opleiders in dienst zijn bij een onderwijsinstelling of sportbond, zodat afspraken over 'een leven lang ontwikkelen' voor iedere opleider kunnen worden vastgelegd. Een voorstel is te werken met een licentiesysteem voor opleiders. Eenduidigheid in opleiding en bij- en nascholing voor opleiders is benodigd. Hiervoor is afstemming nodig, bijvoorbeeld door een afvaardiging van één persoon per sportbond, een aantal personen vanuit onderwijsinstellingen en eventueel NOC*NSF en de Mbo-raad in het platform. Naast het verzorgen van generieke en sportspecifieke bij- en nascholingen, zou het platform in online kennisdeling, intervisie en een buddysysteem kunnen voorzien. Vanuit de sport is een landelijk initiatief gestart voor opleiders van sportbonden (www.topopleiders.nl). Dit initiatief zou verbonden kunnen worden aan het landelijke platform voor opleiders vanuit de sport en het onderwijs.

Optimale rol- en taakverdeling tussen opleidingspartners vanuit sport en onderwijs

Voor de rol- en taakverdeling is gelijkwaardigheid tussen de partners vanuit sport en onderwijs belangrijk. Dit begint bij de kwaliteitszorg. Wanneer dit gezamenlijk wordt neergezet en geborgd, is er duidelijkheid voor alle partijen. Hierbij is wederzijdse erkenning van elkaars expertise essentieel. De uitdaging is vooral samen tot een businesscase en programma te komen. Een eerste stap voor de sportbonden is om duidelijke kwaliteitseisen voor opleiders te hebben en te hanteren. Structurele bij- en nascholing speelt daarbij een belangrijke rol. Voor de invulling van het bij- en nascholingsaanbod spelen zowel onderwijsinstellingen als sportbonden een rol. Het onderwijs kan de generieke taken op zich nemen en sportbonden kunnen de sportspecifieke invulling geven. Voor structurele afstemming is een afvaardiging vanuit sportbonden, (een aantal) onderwijsinstellingen en eventueel NOC*NSF en de Mbo-raad benodigd.

4. Plenaire sessie

In een korte terugkoppeling van de deelsessies zijn een aantal quotes gedeeld:

‘Er zijn heel veel uitdagingen, maar er is de wil om tot elkaar te komen. Ondanks dat het een ingewikkeld proces is.’

(Niek Schut, ROC Mondriaan)

‘Onderwijs en sport samen is de toekomst’

(Nelly Voogt, procesbegeleider Herijking KSS 2020)

‘Het fundament moet goed staan. Het begint bij het bekennen van de behoefte en noodzaak tot samenwerken. Op basis van gelijkwaardigheid en wederzijds vertrouwen’

(Bert Wezenberg, CIOSNL)

‘Veel bereidheid om samen op te trekken: Samen staan we sterk’

(René Immers, Mbo Raad)

‘We gaan het gewoon doen!’

(Nina Oosterloo, KNGU)

‘Iedere sporter verdient een goede trainer-coach en iedere trainer-coach verdient het om goed te verdienen’

(Hans Gootjes, directeur CIOS – Nova College)

Bijlage 1: Voorbereidingsopdracht: Het opleidingstraject van een trainer-coach op niveau 3 en 4 - basiskwaliteit

Fase 1: Oriënteren en aanmelden

Bij de oriëntatie- en aanmeldfase is het van belang dat er een reëel en kloppend beeld van de cursus wordt geschetst. Inhoud, studiebelasting, vereiste vaardigheden (intake) en (doorstroom)mogelijkheden zijn suggesties om hierin terug te laten komen. Daarnaast worden de diploma-eisen genoemd.

Fase 2: Kennismaking en toelating

Voor de kennismaking en toelating wordt het belang van een match tussen cursist en cursus benoemd. Dit wordt als een reden gezien om de kwaliteit van de cursus hoog te houden en de kans op uitval te minimaliseren. Door middel van een intake of een positief/negatief advies kan dit gerealiseerd worden. Er is voorgesteld toelatingseisen te gebruiken op grond van eerdere opleidingen en kennis-/kundeniveau en te werken met vrijstellingen als de cursist behaalde competenties kan aantonen.

Fase 3: Start opleiding(sjaar)

Er is voorgesteld te starten bij de basis. Dit kan stapsgewijs uitgebouwd worden richting het gewenste resultaat.

Fase 4: Onderwijs

Een combinatie van sportgeneriek en sportspecifiek is wenselijk voor een goede kwaliteit van het onderwijs. Hierbij is het van belang dat opleiders beschikken over de benodigde inhoudelijke en sportgerelateerde kennis.

Fase 5: Stage

Het is essentieel dat een stage naadloos aansluit op de opleiding. Praktijkervaring kan de kennis verhogen en (professionele) houding verder ontwikkelen.

Fase 6: Begeleiding

Bij de begeleiding is intrinsieke motivatie van begeleiders om cursisten/studenten te ondersteunen in hun opleidingstraject tot trainer-coach benodigd. Om een goede kwaliteit te waarborgen, is deskundigheidsbevordering van begeleiders gewenst. Een uitdaging is te (blijven) voorzien in voldoende geschikte begeleiders.

Fase 7: Examinering en diplomering

Samenwerking tussen sportbonden en onderwijsinstellingen wat betreft beoordeling wordt benoemd als meerwaarde. Vanuit het onderwijs komt de suggestie om het accent van de beoordeling meer op de praktische uitvoer te leggen, in plaats van het theoretische portfolio.

Fase 8: Een leven lang ontwikkelen

Een leven lang ontwikkelen mogelijk maken voor trainer-coaches is essentieel. Reflecties kunnen door medecursisten en beoordelaars gedaan worden, maar ook door de cursist zelf. Goede begeleiding van trainer-coaches (coach-de-coach, clubkadercoach) is wenselijk. De trainer-coaches van nu, zijn mogelijke begeleiders in de toekomst.

Bijlage 2:

Gemeenschappelijke kerntaken	Gezamenlijk geformuleerde leeruitkomst	Dimensie	Samenvoeging van:	Toetsing	Onderliggende vaardigheden/competenties
Vorbereiden, uitvoeren en evalueren van training of lessen	Informeert sporters, ouders en/of betrokkenen en stemt zijn trainingen en/of lessen hierop af	Cognitief	KSS3.1.1; K3W6; K3W2; K3W5	Portfolio eigen ontwikkeling	Samenwerken en overleggen; inspelen op behoeften en verwachtingen; plannen en organiseren
	Formuleert de beginsituatie voor een doelgroep op grond van (psycho)motorische, sociaal emotionele en cognitieve dimensies	Cognitief	KSS3.1.3; K1W1; TCD1K1W1; IND1K1W1	Performance assessment (PvB)	Plannen en organiseren, vakdeskundigheid toepassen, materialen en middelen inzetten
	Ontwerpt realistische halfopen doelen voor een trainingsprogramma voor de doelgroep en de discipline dat een of meerdere perioden omslaat.	Cognitief/ Psycho motorisch	KSS3.1.2; K1W3; K1W3	Performance assessment (PvB)	Vakdeskundigheid toepassen
	Bereidt een training of lessenreeks voor waarbij oefeningen, werkvormen, materialen en middelen zijn afgestemd op de beoogde beginsituatie en doelen	Cognitief	KSS3.1.3; K1W1; TCD1K1W1; IND1K1W1	Performance assessment (PvB)	Plannen en organiseren, vakdeskundigheid toepassen, materialen en middelen inzetten
	Demonstreert EHBSO handelingen van veelvoorkomende situaties toegespitst op de doelgroep	Cognitief	TCD1K1W1; IND1K1W1	Performance assessment (PvB)	Plannen en organiseren, vakdeskundigheid toepassen
	Voert op efficiënte wijze een training uit waarbij oefeningen, werkvormen, materialen en middelen zijn afgestemd op de beoogde beginsituatie en doelen.	Cognitief	KSS3.1.4; K1W2; IND1K1W2; TCD1K1W2	Performance assessment (PvB)	Plannen en organiseren, vakdeskundigheid toepassen, presenteren, begeleiden
	Evalueert op cyclische wijze het effect van een training of lessenreeks	Affectief	KSS3.1.4; K3W9	Performance assessment (PvB)	Onderzoeken, vakdeskundigheid toepassen
Verantwoordt keuzes gemaakt bij het opstellen van het trainingsprogramma (belasting en belastbaarheid)	Verantwoordt keuzes gemaakt bij het opstellen van het trainingsprogramma (belasting en belastbaarheid)	Cognitief	KSS3.1.4; K3W9	Performance assessment (PvB)	Vakdeskundigheid toepassen
	Coachen en begeleiden bij (sport)wedstrijden en activiteiten	Cognitief	KSS3.2.1; TCD1K1W3; K2W1	Performance assessment (PvB)	Begeleiden, Aandacht en begrip tonen, Instructies en procedures opvolgen, Gedrevenheid en ambitie tonen, Analyseren
Organiseren van een kleinschalig beweeg- en sportaanbod	Bereidt mb.v. een draaiboek een beweeg- of sportactiviteit voor in samenwerking met betrokkenen rekening houdend met wettelijke kaders en veiligheidsvoorschriften.	Cognitief	KSS3.3.2.; K2W2	Performance assessment (PvB)	Plannen en organiseren, Samenwerken en overleggen
	Voert op gedegen wijze een voorbereid plan van aanpak uit.	Cognitief	KSS3.3.1; K2W3; K3W4	Performance assessment (PvB)	Plannen en organiseren, Samenwerken
	Deelt aan betrokkene aanbevelingen van de effectiviteit van een beweeg- of sportactiviteit.	Cognitief	KSS3.3.3	Performance assessment (PvB)	Presenteren, Samenwerken en overleggen
Aansturen assistierend kader	Begeleidt op passende wijze assistenten van de trainer-coach (vb. aspirant trainer-coaches)	Cognitief	KSS3.4; K3W1; TCD1K1W4; IND1K1W4; K3W5	Portfolio eigen ontwikkeling	Aandacht en begrip tonen, Formuleren en rapporteren, Inspelen op behoeften, Samenwerken en overleggen, Plannen en organiseren
Voortgang monitoren	Monitort de voortgang en (psycho)motorische, sociaal emotionele en cognitieve ontwikkeling van sporters als onderdeel van het trainingsproces.	Cognitief	KSS3.5; K1W4; IND1K1W3	Performance assessment (PvB)	Plannen en organiseren, vakdeskundigheid toepassen, Analyseren
Vergroten van eigen deskundigheid	Reflecteert systematisch op op eigen ontwikkeling als trainer coach	Cognitief	K3W8	Performance assessment (PvB)	Instructies en procedures opvolgen, Kwaliteit beoordelen
	Vergroot eigen deskundigheid door inzicht te verschaffen in de eigen professionele ontwikkeling	Affectief	K3W7	Portfolio eigen ontwikkeling	Vakdeskundigheid toepassen, Lereren, Formuleren en rapporteren